
HYVÄKSYTYT TEKSTIT

Väliaikainen painos

P8_TA(2017)0231

Hlbt-henkilöitä koskevien neuvoston suuntaviivojen täytäntöönpano erityisesti Tšetšeniassa esiintyvän homoseksuaalisten (tai sellaisina pidettyjen) miesten vainon suhteen

Euroopan parlamentin päätöslauselma 18. toukokuuta 2017 hlbt-henkilöitä koskevien neuvoston suuntaviivojen täytäntöönpanosta erityisesti Tšetšeniassa esiintyvän homoseksuaalisten (tai sellaisina pidettyjen) miesten vainon suhteen (2017/2688(RSP))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa Venäjästä,
- ottaa huomioon ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn yleissopimuksen,
- ottaa huomioon kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen,
- ottaa huomioon Euroopan ihmisoikeusyleissopimuksen ja sen pöytäkirjat,
- ottaa huomioon Venäjän federaation perustuslain ja erityisesti sen 2 luvun ihmisen ja kansalaisen oikeuksista ja vapauksista,
- ottaa huomioon neuvoston 24. kesäkuuta 2013 hyväksymät suuntaviivat homo- ja biseksuaalisten sekä trans- ja intersukupuolisten henkilöiden (hlbt) kaikkien ihmisoikeuksien edistämiseksi ja suojelemiseksi,
- ottaa huomioon neuvoston 16. kesäkuuta 2016 antamat päätelmät hlbt-henkilöiden tasa-arvosta,
- ottaa huomioon ihmisoikeuksien puolustajia sekä kidutusta ja huonoa kohtelua koskevat Euroopan unionin suuntaviivat,
- ottaa huomioon 4. helmikuuta 2014 antamansa päätöslauselman homofobian ja seksuaaliseen suuntautumiseen ja sukupuoli-identiteettiin perustuvan syrjinnän vastaisesta EU:n etenemissuunnitelmasta¹,

---

¹ EUVL C 93, 24.3.2017, s. 21.

- ottaa huomioon YK:n ihmisoikeusasiantuntijoiden 13. huhtikuuta 2017 antaman julkilausuman homomiesten pahoinpitelyistä ja vangitsemisista Tšetšeniassa,
  - ottaa huomioon ihmisoikeuksia ja demokratiaa koskevan EU:n toimintasuunnitelman vuosiksi 2015–2019,
  - ottaa huomioon 14. joulukuuta 2016 antamansa päätöslauselman vuosikertomuksesta ihmisoikeuksista ja demokratiasta maailmassa 2015 ja Euroopan unionin toiminnasta tällä alalla¹,
  - ottaa huomioon komission varapuheenjohtajan / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan Federica Mogherinin tiedottajan 6. huhtikuuta 2017 antaman julkilausuman homomiesten ihmisoikeuksien loukkauksista Tšetšeniassa,
  - ottaa huomioon unionin paikallisen edustuston 19. huhtikuuta 2017 antaman lausunnon homomiesten ihmisoikeuksien loukkauksista Tšetšeniassa,
  - ottaa huomioon Etyjin pysyvän neuvoston kokouksessa 27. huhtikuuta 2017 annetun unionin julkilausuman toistuvista ilmoituksista Tšetšenian hallituksen tekemistä homomiesten pidätyksistä ja murhista,
  - ottaa huomioon Yhdysvaltain ulkoministeriön tiedottajan 7. huhtikuuta 2017 antaman julkilausuman,
  - ottaa huomioon Etyjin demokraattisten instituutioiden ja ihmisoikeuksien toimiston (ODIHR) johtajan 13. huhtikuuta 2017 antaman julkilausuman,
  - ottaa huomioon komission varapuheenjohtajan / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan Federica Mogherinin ja Venäjän ulkoministerin Sergei Lavrovin 24. huhtikuuta 2017 Moskovassa pitämän yhteisen lehdistötilaisuuden,
  - ottaa huomioon työjärjestyksen 128 artiklan 5 kohdan ja 123 artiklan 4 kohdan,
- A. ottaa huomioon venäläisessä riippumattomassa sanomalehdessä Novaja Gazetassa 1. huhtikuuta 2017 ilmestyneen artikkelin, jonka mukaan yli sata homoseksuaalista tai sellaiseksi miellettyä miestä oli siepattu ja vangittu Venäjän federaation autonomisessa Tšetšenian tasavallassa, ja toteaa, että tämä oli osa järjestäytyntä toimintaa, jonka väitetään tapahtuneen tasavallan viranomaisien ja turvallisuusjoukkojen toimesta ja suoraan Tšetšenian presidentin Ramzan Kadyrovin käskystä;
- B. ottaa huomioon, että Novaja Gazetan tietojen mukaan siepattuja uhreja oli pahoinpidelty, kidutettu ja pakotettu paljastamaan muita hlbt-henkilöitä; toteaa, että ainakin kolmen miehen kerrottiin menettäneen henkensä ja että heistä kaksi kuoli vankeudessa kokemansa kohtelun seurauksena ja yhden surmasi oma perhe eli kyseessä oli ns. kunniamurha;
- C. ottaa huomioon, että Human Rights Watch ja Kansainvälinen kriisiryhmä (ICG) ovat kumpikin vahvistaneet aiemmin esitetyt tiedot paikkansapitäviksi ja että molemmat järjestöt perustavat tietonsa paikallisiin lähteisiin, jotka vakuuttavat poliisin ja turvallisuusjoukkojen pidättäneen homoiksi miellettyjä miehiä;

---

¹ Hyväksytyt tekstit, P8_TA(2016)0502.

- D. ottaa huomioon, että Tšetšenian viranomaisten väitetään jättäneen nämä väitteet huomiotta ja osoittaneen haluttomuutta tutkia asiaa ja nostaa syytteitä;
- E. toteaa, että useimmiten uhrin eivät hae oikeutta, sillä he pelkäävät paikallisviranomaisten kostotoimia; toteaa, että homot ja lesbot sekä sellaisiksi mielletyt henkilöt ovat erityisen haavoittuvassa asemassa yhteiskunnassa vallitsevan vahvan homofobian vuoksi ja vaarassa joutua sukulaistensa tekemän kunniamurhan uhriksi;
- F. ottaa huomioon, että vuosien uhkailun ja painostuksen ja Pohjois-Kaukasian ihmisoikeustilanteen tuntevan heikkenemisen johdosta alueella ei toimi juuri lainkaan riippumattomia toimittajia tai ihmisoikeusaktivisteja; ottaa huomioon, että tehdyn ratsian paljastaneiden Novaja Gazeta -sanomalehden toimittajien on kerrottu saaneen tappouhkauksia tekonsa vuoksi; toteaa, että Tšetšenian viranomaiset ovat kiistäneet kaikki väitteet ja pyytäneet toimittajia nimeämään haastatellut uhrin;
- G. ottaa huomioon, että Pietarin ja Moskovan poliisi pidätti hlbti-aktivisteja, jotka yrittivät levittää tietoa homomiehiin Tšetšeniassa kohdistuvasta vainosta ja vaativat sen tutkintaa;
- H. ottaa huomioon, että Venäjän federaatio on allekirjoittanut useita kansainvälisiä ihmisoikeussopimuksia ja Euroopan neuvoston jäsenenä myös Euroopan ihmisoikeussopimuksen ja että sillä on näin ollen velvollisuus taata kaikkien mahdollisesti uhattuina olevien henkilöiden turvallisuus, myös silloin kun uhka johtuu heidän seksuaalisesta suuntautumisestaan; toteaa, että Venäjällä on velvollisuus ja myös keinot tutkia Tšetšenian viranomaisten tekemät rikokset; ottaa huomioon, että homoseksuaalisuuden rangaistavuus poistettiin Venäjän federaatiossa vuonna 1993;
- I. panee merkille, että presidentti Putin on antanut Venäjän ihmisoikeusvaltuutetun Tatjana Moskalkovan tehtäväksi näitä syytöksiä tutkivan työryhmän perustamisen;
- J. ottaa huomioon, että voimassa oleva ihmisoikeuksia koskeva kansainvälinen oikeus ja Venäjän oma lainsäädäntö suojelevat hlbti-henkilöitä; ottaa huomioon, että usein tarvitaan kuitenkin erityistoimia sen varmistamiseksi, että hlbti-henkilöiden ihmisoikeuksia kunnioitetaan täysin, sillä seksuaalinen suuntautuminen ja sukupuoli-identiteetti voivat lisätä syrjinnän, kiusaamisen ja syytteenpanon riskiä kouluissa, työpaikoilla ja laajemmin yhteiskunnassa sekä myös perheen piirissä; katsoo, että tällaisen syrjinnän ja kielteisten sosiaalisten asenteiden torjuminen on poliisin, oikeuslaitoksen ja viranomaisten tehtävä ja niiden vastuulla;
- K. toteaa, että neuvoston hlbti-henkilöitä koskevissa suuntaviivoissa kehoitetaan unionin edustustoja ja jäsenvaltioiden suurlähetystöjä edistämään aktiivisesti hlbti-henkilöiden oikeuksia; toteaa, että suuntaviivojen mukaan hlbti-fobiaan perustuvan väkivallan torjuminen ja hlbti-henkilöiden ihmisoikeuksien puolustajien tukeminen ovat toiminnan painopisteitä;
- L. toteaa, että Venäjä hyväksyi 7. maaliskuuta 2017 lain, jonka nojalla perheväkivalta lakkasi olemasta rikos ja ”pahoinpitelystä perheen piirissä” tuli rikoksen sijaan hallinnollinen rikkomus, jolloin siihen syyllistyneiden rangaistukset ovat lievempiä; toteaa keskustelleensa asiasta 13.–16. maaliskuuta 2017 pidetyllä Strasbourgin istuntojaksolla;

1. on syvästi huolissaan tiedoista, joiden mukaan homoiksi miellettyjä miehiä on vangittu mielivaltaisesti ja kidutettu Venäjän federaation autonomisessa Tšetšenian tasavallassa; vaatii viranomaisia lopettamaan tämän vainon, vapauttamaan välittömästi kaikki vielä laittomasti vangittuina olevat henkilöt, takaamaan oikeudellisen ja fyysisen suojelun uhreille ja asian parissa toimineille ihmisoikeuksien puolustajille ja toimittajille sekä antamaan kansainvälisille ihmisoikeusjärjestöille mahdollisuuden suorittaa uskottava tutkinta väitetyistä rikoksista;
2. tuomitsee kaikki Tšetšenian viranomaisten lausunnot, joissa hlbt-henkilöihin kohdistuvaa väkivaltaa katsotaan läpi sormien ja siihen yllytetään, mukaan lukien Tšetšenian hallituksen tiedottajan lausunto, jossa kiistetään homoseksuaalien olemassaolo Tšetšeniassa ja väitetään asiaa koskevan väitteiden sisältävän valheita ja täysin vääriä tietoja; pitää valitettavana paikallisviranomaisten haluttomuutta tutkia näitä henkilöihin heidän seksuaalisen suuntautumisensa perusteella kohdistettuja vakavia rikkomuksia ja nostaa niistä syytteitä; muistuttaa viranomaisia siitä, että oikeudet kokoontumisvapauteen, yhdistymisvapauteen ja sananvapauteen ovat yleismaailmallisia oikeuksia ja koskevat kaikkia; kehottaa vapauttamaan välittömästi kaikki henkilöt, jotka ovat edelleen laittomasti vangittuina; vaatii Venäjän viranomaisia antamaan oikeudellista ja fyysistä suojelua uhreille sekä asian parissa toimineille ihmisoikeuksien puolustajille ja toimittajille;
3. panee merkille, että presidentti Putin on kehottanut Venäjän sisäministeriötä ja valtion syyttäjänvirastoa tutkimaan Tšetšenian tapahtumia, ja kehottaa komissiota, jäsenvaltioita ja Euroopan neuvostoa tarjoamaan Venäjän viranomaisille aineellista tukea ja neuvontaa tutkintaa varten;
4. kehottaa Tšetšenian ja Venäjän federaation viranomaisia noudattamaan maansa lainsäädäntöä ja kansainvälisiä sitoumuksia, kunnioittamaan oikeusvaltioperiaatetta ja yleismaailmallisia ihmisoikeusnormeja sekä edistämään myös hlbt-henkilöiden tasa-arvoa ja syrjimättömyyttä; kehottaa tukemaan tätä muun muassa valistuskampanjoilla, joilla edistetään tasa-arvon ja syrjimättömyyden periaatteisiin perustuvaa suvaitsevaisuuden, kunnioituksen ja osallistamisen kulttuuria; vaatii välittömiä toimia sellaisten haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden suojelemiseksi, jotka voivat joutua uhreiksi, ja kaikkien kidutuksen uhrien kuntouttamiseksi;
5. pitää valitettavana alueella esiintyviä laajamittaisia ihmisoikeusloukkauksia ja rankaisemattomuuden ilmapiiriä, joka mahdollistaa nämä teot, ja vaatii kehittämään yhteistyössä kansalaisyhteiskunnan kanssa oikeudellisia ja muita toimia, joilla tällaista väkivaltaa voidaan ehkäistä ja siihen syllistyneitä voidaan valvoa ja heidät voidaan asettaa tosiasiallisesti syytteeseen; korostaa, että näiden tekojen tutkinnasta, syyllisten saattamisesta oikeuden eteen ja kaikkien Venäjän kansalaisten suojelemisesta laittomilta pahoinpitelyiltä ovat viime kädessä vastuussa Venäjä ja Venäjän hallitus;
6. vaatii kiireellisesti välitöntä, riippumatonta, puolueetonta ja perinpohjaista tutkintaa näistä vangitsemisista, kidutuksista ja murhista, jotta niiden suunnittelijat ja toimeenpanijat saadaan oikeuden eteen ja rankaisemattomuudesta tehdään loppu; pitää tähän liittyen myönteisenä Venäjän ihmisoikeusvaltuutetun johdolla toimivan asiaa tutkivan työryhmän perustamista; kehottaa Venäjän viranomaisia ohjeistamaan valtion syyttäjänvirastoa, niin että se huolehtii Tšetšenian homoseksuaalien vastaisen puhdistuksen uhrien ja todistajien ja heidän perheidensä todellisesta anonyymiudesta ja muusta suojelusta, jotta he voivat osallistua tutkintaan; kehottaa unionin edustustoa sekä jäsenvaltioiden suurlähetystöjä ja konsulateja Venäjällä seuraamaan aktiivisesti

tutkintaa sekä edelleen lisäämään toimiaan yhteyksien luomiseksi tällä hetkellä vaarassa oleviin uhreihin, hlbti-henkilöihin, toimittajiin ja ihmisoikeuksien puolustajiin;

7. kehottaa komissiota luomaan yhteyden kansainvälisiin ihmisoikeusjärjestöihin ja Venäjän kansalaisyhteiskuntaan ja auttamaan Tšetšeniasta paenneita sekä tuomaan tämän väkivaltaisen kampanjan julkisuuteen; kehottaa lisäksi jäsenvaltioita helpottamaan tällaisten uhrien, toimittajien ja ihmisoikeuksien puolustajien turvapaikanhakumenettelyjä unionin ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti;
8. pitää myönteisinä monien unionin edustustojen päälliköiden ja työntekijöiden sekä jäsenvaltioiden suurlähetystöjen ja niiden työntekijöiden ponnisteluja hlbti-henkilöiden ihmisoikeuksien puolustajien tukemiseksi ja syrjimättömyyden ja yhtäläisten oikeuksien puolustamiseksi ja antaa niille arvoa; kehottaa unionin edustustojen päälliköitä ja Euroopan ulkosuhdehallinnon (EUH) muuta henkilöstöä ottamaan yhteyttä parlamenttiin ja asiaankuuluviin parlamentin jäseniin, kun he haluavat esittää kysymyksiä tai toimittaa parlamentille tietoja, myös vuotuisessa suurlähettiläiden konferenssissa syyskuussa; pitää tärkeänä, että unionin ja jäsenvaltioiden edustustot tuntevat hlbti-henkilöitä koskevat suuntaviivat ja panevat ne täytäntöön; kehottaa tähän liittyen EUH:ta ja komissiota pyrkimään suuntaviivojen entistä strategisempaan ja järjestelmällisempään täytäntöönpanoon muun muassa antamalla niistä tietoa ja koulutusta kolmansissa maissa toimivalle unionin henkilöstölle, jotta hlbti-henkilöiden oikeudet voidaan ottaa tehokkaasti esiin kolmansien maiden kanssa käytävässä poliittisessa ja ihmisoikeuksia koskevassa vuoropuhelussa sekä monenkeskisillä foorumeilla; kehottaa EUH:ta ja komissiota myös tukemaan kansalaisyhteiskunnan toimia;
9. pitää erittäin tärkeänä, että suuntaviivojen täytäntöönpanoa arvioidaan jatkuvasti selkeiden vertailuarvojen avulla; kehottaa komissiota laatimaan ja julkaisemaan perusteellisen arvion siitä, kuinka unionin edustustot ja jäsenvaltioiden diplomaattiedustustot kaikissa kolmansissa maissa ovat panneet suuntaviivat täytäntöön, jotta voidaan havaita mahdolliset eroavaisuudet ja puutteet täytäntöönpanossa ja korjata ne;
10. pitää erittäin valitettavana, että Venäjän federaatio äänesti seksuaaliseen suuntautumiseen tai sukupuoli-identiteettiin perustuvalta väkivallalta ja syrjinnältä suojelusta kesäkuussa 2016 annettua YK:n ihmisoikeusneuvoston päätöslauselmaa vastaan;
11. muistuttaa Venäjän ja Tšetšenian viranomaisia siitä, ettei alueellisia, kulttuurisia ja uskonnollisia arvojärjestelmiä saisi käyttää tekosyynä syrjinnän, väkivallan tai kidutuksen suvaitsemiseen tai harjoittamiseen ja/tai yksittäisten ihmisten tai ihmisryhmien vangitsemiseen – ei myöskään heidän seksuaalisen suuntautumisensa tai sukupuoli-identiteettinsä perusteella;
12. panee huolestuneena merkille Venäjällä tapahtuneen käänteen huonompaan suuntaan, kun maassa hyväksyttiin perheväkivaltaa ja myös lapsiin kohdistuvaa perheväkivaltaa koskeva uusi laki; korostaa, että perheväkivallan suvaitsevalla lainsäädännöllä saattaa olla vakavia seurauksia sekä uhreille että koko yhteiskunnalle; kehottaa komissiota ja EUH:ta edelleen edistämään sukupuoleen perustuvan väkivallan kaikkien muotojen, myös perheväkivallan, kitkemistä, suojelemaan haavoittuvassa asemassa olevia ja tukemaan uhreja sekä Euroopassa että sen ulkopuolella;

13. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle, neuvostolle, komissiolle, Euroopan neuvoston pääsihteerille, YK:n ihmisoikeusvaltuutetulle, Venäjän federaation hallitukselle ja parlamentille sekä Tšetšenian viranomaisille.